

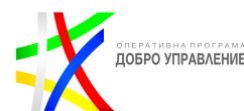

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Проект „Електронна платформа за активен диалог, граждански мониторинг и обществена подкрепа на реформата в съдебната система“, финансиран по договор № BG05SFOP001-3.003-0080-C011/18.02.2019г., съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ДОКЛАД

ОТ ГРАЖДАНСКО НАБЛЮДЕНИЕ НА ОКРЪЖЕН СЪД - ПЕРНИК

ЗА ПЕРИОДА: 01 АВГУСТ - 30 НОЕМВРИ 2019 Г.

ПО ПРОЕКТ: „Електронна платформа за активен диалог, граждански мониторинг и обществена подкрепа на реформата в съдебната система“, финансиран по договор № BG05SFOP001-3.003-0080-C01/18.02.2019 г., съфинансиран от Европейския съюз, чрез Европейския социален фонд.

1. Констатирани мерки за наблюдение по раздели

Гражданското наблюдение в съдилищата има важна роля в реформата на българската съдебна система. То допринася за запознаване на гражданите с работата на съда и изграждането на отношения на доверие между местната общност и съда. Наблюдението позволява натрупването и анализирането на статистическа информация по параметри.

Целта на Доклада е да покаже работата на съда относно направленията предмет на наблюдение. Той отчита по кои теми и подтеми е постигнат напредък, къде продължава да няма промяна и кои са причините да има отстъпление от постигнати, но изоставени в последствие практики. Докладът съдържа обобщените данни и изводи от анкетното проучване направено от гражданските наблюдатели на партньорската организация фондация Отворена врата по проект: „Електронна платформа за активен диалог, граждански мониторинг и обществена подкрепа на реформата в съдебната система“, финансиран по договор № BG05SFOP001-3.003-0080-C01/18.02.2019 г., съфинансиран от Европейския съюз, чрез Европейския социален фонд.

Обект на наблюдение бе Окръжен съд - Перник. Наблюдението се проведе в периода от август 2019 г. до ноември 2019 г.

Посочените по-долу изводи и препоръки са съставени от екипа по проекта и експертите, които подготвиха настоящия доклад.

www.eufunds.bg

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Проект „Електронна платформа за активен диалог, граждански мониторинг и обществена подкрепа на реформата в съдебната система“, финансиран по договор № BG05SFOP001-3.003-0080-C01/18.02.2019г., съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Наблюдението обхваща три направления:

- Отчетност и прозрачност
- Антикорупция и независимост
- Достъп на уязвимите групи до правосъдие

Мерките и параметрите в наблюдавания период са както следва:

ОТЧЕНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ :

Мярка:

1. Разработени учебни материали и преподадени уроци от магистрати в часове по гражданско образование в училищата в област Перник:

Параметрите, предмет на наблюдение:

- 1.1. Проведени уроци с ученици от магистрати;
- 1.2. Видимост на проведените обучения по т.1.1.;

Мярка:

2. Организиране и участие в срещи с кметове на малките населени места, с цел разясняване спецификата на работа на Съда и подобряване на взаимодействието:

Параметрите, предмет на наблюдение:

- 2.1. Организирани срещи в малките населени места;
- 2.2. Видимост на проведените срещи по т.2.1.;

Мярка:

3. Включване на ОС Перник към единен портал за електронно правосъдие на ВСС:

Параметрите, предмет на наблюдение:

- 3.1. Линк към сайта на ВСС от страниците на ОС Перник;

Мярка:

4. Случайното разпределение на делата да се вижда на сайтовете на Окръжен съд Перник:

Параметрите, предмет на наблюдение:

- 4.1. Информация за случайното разпределение на делата на сайтовете на ОС Перник;

Мярка:

5. Симулиране на съдебен процес в рамките на ОС Перник с участие на ученици, както и посещение на съдебни заседания от ученици:

Параметрите, предмет на наблюдение:

- 5.1. Симулиране на съдебен процес с участие на ученици навършили 18 год. В рамките на съдилищата и/или симулации в самите училища с ученици ненавършили 18 г.
- 5.2. Организирани посещения на съдебни заседания от ученици на 18 год.;
- 5.3. Видимост на симулациите и посещенията

Мярка:

6. Годишните отчети на ОС Перник да бъдат представени на разбираем и достъпен език пред обществеността:

Параметрите, предмет на наблюдение:

6.1. Ефективност на представянето на годишните отчети на ОС Перник;

Мярка:

7. Поредица от журналистически материали в национални, регионални и местни медии, описващи работното ежедневие и житейските ценности на отделни магистрати на ОС Перник:

Параметрите, предмет на наблюдение:

7.1. Публикации (очерци, интервюта) в различни видове медии;

Мярка:

8. Създаване на Фейсбук страници на съда:

Параметрите, предмет на наблюдение:

8.1. Създаване на Фейсбук страници на

ОС Перник;

АНТИКОРУПЦИОННИ МЕРКИ И НЕЗАВИСИМОСТ:

Мярка:

9. Оповестяване на етичните кодекси на сайта на ОС Перник и информиране за начина, по който работят:

Параметрите, предмет на наблюдение:

9.1. Публикуван на сайта на ОС Перник етичен кодекс/информация за етичните правила на магистратите/служителите на Съда;

9.2. Видимост на публикуваната информация по т.9.1;

9.3. Разбираемост на публикуваната информация по т.9.1;

9.4. Има ли версия на публикуваната информация по т.9.1 за хора със зрителни увреждания?;

9.5. Потребители, прегледали публикуваната информация по т.9.1;

9.6. Има ли производства за нарушаване на етичните кодекси (получена от адм. ръководител);

9.7. Обществено достъпна ли е информацията за производствата по т.9.6 (посочени на сайта на съответния съд);

Мярка:

10. Публикуване на сайта на ОС Перник на дисциплинарните производства и решенията по тях от страна на ВСС и оповестяването им:

Параметрите, предмет на наблюдение:

10.1. Създадена свързаност със сайта на ВСС;

10.2. Видимост на информацията;

10.3. Разбираемост на публикуваната информация по т.10.1;

10.4. Има ли версия на публикуваната информация по т.10.1 за хора със зрителни увреждания?;

10.5. Потребители, прегледали публикуваната информация по т.10.1.;

Мярка:

11. Създаване на електронна форма за подаване на сигнали за корупция и конфликт на интереси на интернет-страниците на Окръжен съд - Перник:

Параметрите, предмет на наблюдение:

- 11.1. Създадена ли е такава форма на сайта на ОС Перник;
- 11.2. Видимост на публикуваната информация по т.11.1;
- 11.3. Отговаря ли се на подадените сигнали;
- 11.4. Съдържателен ли е отговорът;
- 11.5. Какво е времето за реакция по определен сигнал;

Мярка:

12. Разясняване на правилата и процедурите за обработка на сигнали и жалби за корупция и дисциплинарни производства, които да са публикувани на страницата на ОС Перник:

Параметрите, предмет на наблюдение:

- 12.1. Публикуване на разяснение на правилата и процедурите за обработка на сигнали и жалби за корупция и дисциплинарни производства, които да са поместени на електронните страници на ОС Перник;
- 12.2. Видимост на публикуваната информация по т.12.1;
- 12.3. Разбираемост на публикуваната информация по т.12.1;
- 12.4. Има ли версия на публикуваната информация по т.12.1 за хора със зрителни увреждания?;
- 12.5. Брой потребители, прегледали публикуваната информация по т.12.1.;

Мярка:

13. Създаване на публичен регистър на отводите по делата с мотивите за тях, който да бъде видим през интернет - страниците на ОС Перник :

Параметрите, предмет на наблюдение:

- 13.1. Публикуван на сайта на съда линк към регистъра на отводите;
- 13.2. Публикуван друг вид информация за отводите на съдии от съда - в това число;
- 13.3. Създаден регистър за отводите на съдии от ОС Перник;
- 13.4. Периодична информация, под формата на прессъобщения;

Мярка:

14. Представяне на информацията за интереси и имущество на интернет - страницата на ОС Перник:

Параметрите, предмет на наблюдение:

- 14.1. Линк към сайта на инспектората на ВСС за публикуваните декларации на магистрати от ОС Перник;
- 14.2. Друг вид информация за интереси и имущество на интернет - страниците на съдилищата – в това число и прессъобщения;

Мярка:

15. Общо обучение на съдии и прокурори с цел уеднаквяване на съдебната практика:

Параметрите, предмет на наблюдение:

- 15.1. Обучения само на съдии;
- 15.2. Съвместни обучения на съдии с прокурори /други юристи;

ДОСТЪП НА УЯЗВИМИ ГРУПИ ДО ПРАВОСЪДИЕ:

Мярка:

16. Разпространение на информация за достъпа до правосъдие на уязвими групи (лица с двигателни, ментални и др. вид увреждания; социално слаби лица; неграмотни лица; лица, чийто майчин език не е български и др.):

Параметрите, предмет на наблюдение:

16.1. Наличие на процедура за достъп на уязвими групи (лица с двигателни, ментални и др. вид увреждания; социално слаби лица; неграмотни лица; лица, чийто майчин език не е български и др.);

16.2. Адаптиране на информацията за достъп към различни уязвими групи;

16.3. Видимост на информацията за достъп на уязвими групи на сайта на Съда;

16.4. Разпространение на информацията за достъп до правосъдие на уязвими групи;

Мярка:

17. Достъпът до правна помощ по ЗПП:

Параметрите, предмет на наблюдение:

17.1. Разбираема ли е информацията;

17.2. Наличие на информация на сайта на Съда;

17.3. Оповестяване на информацията за достъп до правна помощ, във връзка с наблюдавано дело;

Мярка:

18. Адаптиране на сайта на Съда за ползване от лица със зрителни затруднения:

Параметрите, предмет на наблюдение:

18.1. Версия на сайта за хора със зрителни затруднения;

18.2. Разпространение на информация;

Мярка:

19. Дела с участието на уязвими групи граждани:

Параметрите, предмет на наблюдение:

19.1. Дела с участието на хора с увреждания;

19.2. Дела с участието на лица, нуждаещи се от помощ по ЗПП.

2. Статистическа информация

2.1 Брой наблюдатели, часове, фокус на анализ

Гражданското наблюдение на Окръжен съд Перник се извърши от шест граждански наблюдателя. Направи се селекция на граждански наблюдатели, които да извършват системно наблюдение в продължение на четири месеца по шест часа на ден наблюдение на ОС Перник по горепосочените мерки. Преди стартиране на наблюдението те преминаха обучение, по време на което

бяха въведени в методологията на извършване на наблюдението, получиха общи знания за правото и съдебните процедури, както и насоки как да се държат по време на съдебно заседание и да се подготвят да извършват наблюдение по посочените критерии. При извършване на наблюдението наблюдателите имат бадж, с които удостоверяват самоличността си и позицията която заемат, за да бъдат разпознавани от съдиите и служителите в съдебната администрация. Те получават достъп до деловодството, където предварително преглеждат текущите дела и селектират тези, по които ще се извърши наблюдението в съдебна зала. Те присъстват на съдебните заседания и документират своите наблюдения върху специално разработени карти за наблюдение. Първичните данни от картите са попълнени на база прякото наблюдение. Спазва се принципът, че наблюдението не е намеса в работата на съда. В съдебната зала се съблюдава вътрешният ред, както и принципите на безпристрастност и конфиденциалност. По време на наблюдението наблюдателят трябва да бъде дискретен, обективен, да засвидетелства уважение към съда и участниците в процеса. Методът е базиран изцяло на сътрудничество, а не на конфронтация на неправителствените организации със съда. Въз основа на регистрираните от гражданските наблюдатели факти се изготвят доклади, които представляват обобщение и анализ на състоянието на показателите, по които се е извършвало наблюдението, както и препоръки за тяхното подобряване. Тези доклади включват статистически данни и дават ясна представата за облика на съда пред обществото. Те целят да посочат необходимите промени за подобряване на работата на съда по разглежданите показатели и за повишаване на общественото доверие в съдебната система.

2.2 Анализ на извадката от наблюдавани магистрати, администрация и т.н.

По време на реализирането на проекта са проведени 384 срещи на гражданските наблюдатели с председателите на съда и съдиите. Те допринасят за подобряване на партньорството между съда, от една страна, и неправителствените организации и наблюдателите, от друга. По време на тези срещи се извършва планирането на дейностите по проекта, изготвят се графиците на предстоящите за разглеждане дела и се обсъжда необходимостта от съдействие от страна на съдиите и съдебните служители при извършването на гражданското наблюдение.

3.Обект на наблюдение и процедура на наблюдение – достъп, място и др.

Обекта на наблюдение в настоящия Доклад е Окръжен съд Перник. Историята му стартира през 1959г. Образуван в резултат на ново административно-стопанско и съдебно делене на страната. Съдът води началото си от 08.04.1959 година, непосредствено след проведените избори. Нормална работа съда започва от месец септември, когато приключва процеса на кадровото му окомплектоване. В началото Окръжен съд е имал един съдия – Емил Пешевски; през юли са били двама с назначаването на Иван Лилев. Към 01.01.1960 година Министерството одобрява следния състав на Окръжния съд в гр. Перник (Димитрово): Председател, трима член съдии, административен секретар, двама съдебни секретари, архивар, трима деловодители, разносвач на призовки и съобщения и прислужник – всичко 13 души. Първият председател на съда е Илия Гергов. През 60-те години състава на съда се движи между 16 и 18 души като се увеличава с един броя на член съдиите, назначават се и младши съдии.

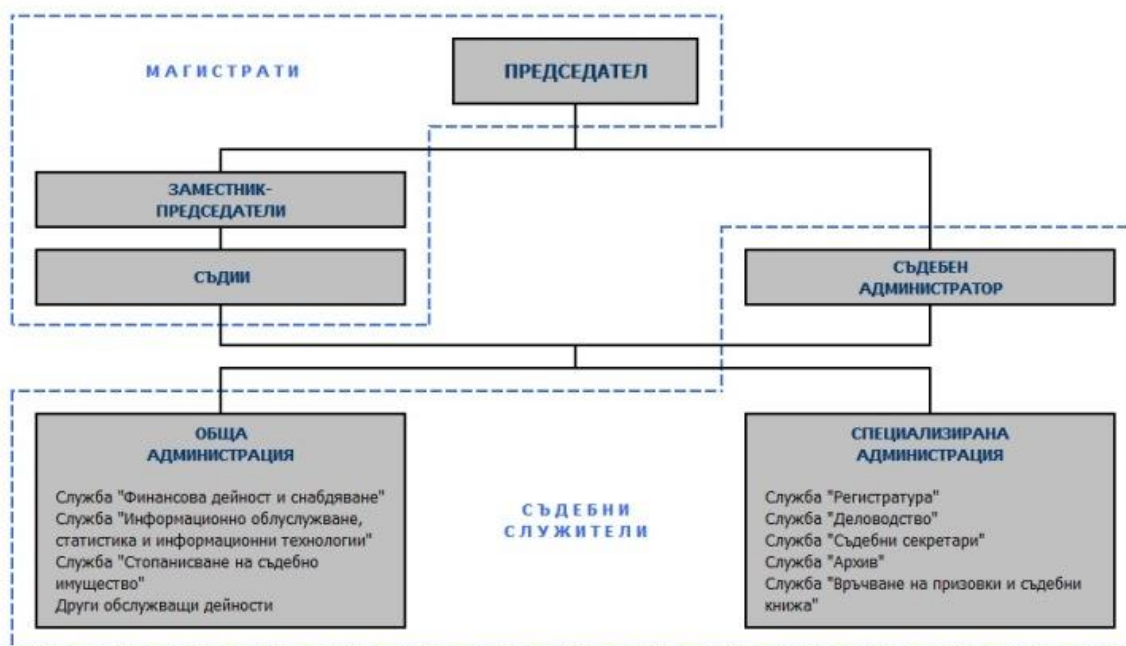
Съдът започва своята дейност без всякаква материална база. През първите 4 месеца от съществуването си всички служби на съда – канцелария, кабинети на съдиите, архив, заседателна зала – се помещават в една от залите на Димитровския народен съд (тогавашното име на Пернишкия Окръжен съд) .

Преместването на Окръжния съд в друга сграда в съжителство с Народната милиция, също на този етап не решава проблемите му, защото липсва най-важното – заседателни зали.

Основна дейност на Окръжния съд е правораздаването по наказателни, граждански, търговски и фирмени дела. Това се осъществява чрез дейността му като първа и втора инстанция. Като втора инстанция Окръжния съд разглежда делата образувани по жалби срещу решенията на Районните съдилища от окръга. Той извършва и административен контрол върху дейността на Районните съдилища, чрез съдебни проверки и ревизии. Друга основна задача непосредствено след учредяване на Окръжния съд е била правно-разяснителната и превантивна дейност. Първата се е осъществявала чрез беседи на правна тематика, радио предавания, публикации в местната и централна преса. Превантивната дейност включва показни процеси по наказателни дела, провеждани в колектива, от който е извършителя, изпращане на сигнални писма до ръководството на предприятия и учреждения, извършване на проверки. Плановете за работа на съда в първите години на съществуването му свидетелстват за дейност по повишаване на квалификацията на съдиите. За целта те са участвали в организираните правни семинари, а за съдебните заседатели – курсове от лекции.

Днешната сграда на Окръжен съд Перник се помещава в централната градска част на гр. Перник, ул. "Търговска" № 37. Тя има модерна визия и изградена достъпна инфраструктура с цел улеснение на достъпа от всички целеви групи.

Ориганограмата на наблюдавания обект е както следва:

Направеното гражданско наблюдение се фокусира върху 19 мерки, заимствани от осъществено пилотно наблюдение в периода 2017-2019г. в Районен съд – Шумен и Окръжен съд-Шумен.

То се осъществява посредством специално разработени карти за гражданско наблюдение. Обхваща лично наблюдение от страна на граждански наблюдатели с присъствие в съдебна зала; Събиране на данни за дейността на Окръжен съд Перник чрез разговори с магистрати и работещи в системата на правораздаването; разговори с ученици, граждани, представители на фирми и институции/организации; извличане на информация от сайта на Окръжен съд Перник, от Фейсбук страницата на съда, от публикации в медиите, пресконференции и др .

4. Общи констатации, тенденции и сравнения

Карти за гражданско наблюдение бяха основно средство за наблюдение.

Всеки граждански наблюдател попълва по една карта/месечно за всяка от трите области на наблюдението: отчетност и прозрачност; независимост и антикорупция; достъп на уязвими групи до правосъдие. От 6-те граждански наблюдатели всеки месец бяха събирани данни в общо 18 карти (по 6 карти във всяка област на наблюдението);

За 4 – месечният период на ефективното гражданско наблюдение (август – ноември 2019г.), всеки граждански наблюдател предаде общо 12 карти;

За всяка от трите области на наблюдението към края на периода (ноември 2019) има събрани общо 24 карти.

Общо за нуждите на гражданското наблюдение в четиримесечният период бяха събрани 72 карти.

Освен това двама експерти обобщаваха събраните карти и общата бройка на картите за наблюдавания период е 96 карти.

Лично наблюдение от страна на граждански наблюдатели с присъствие в съдебна зала.

Наблюдаваха се дела в Окръжен съд Перник през периода август – ноември 2019г., в които участваха:

- хора с увреждания
- хора от уязвими групи, които имат право да ползват правна помощ по ЗПП.

Предмет на наблюдението също беше и симулиране на съдебен процес с участие на ученици навършили 18 год. Темите бяха: Съдебен процес с предмет противозаконно повреждане на чужда движима вещ – чл. 216, ал. 1 вр. чл. 63, ал. 1 от НК. Симулация на процедура по медиация, в която демонстрираха креативност и психологически подходи за уеднаквяване на позициите на спорещите страни.

Това наблюдение е свързано с прилагането на мерките по оценка на отчетност и прозрачност.

Събиране на данни за дейността на Окръжен съд Перник чрез разговори с магистрати и работещи в системата на правораздаването; разговори с ученици, граждани, представители на фирми и институции/организации. Тези данни се събираха от вътрешни документи на ОС Перник – доклади, анализи, отчети, процедури и др. От разговори с магистрати и служители на Съда, които са пряко ангажирани в изпълнението на мерките.

Извличане на информация от сайта на Окръжен съд Перник, от Фейсбук страницата на съда, от публикации в медиите, пресконференции и др.

По време на целия период на наблюдението от 4 месеца, гражданските наблюдатели периодично проследяваха информацията, която се разпространяваше по различни канали (сайта на ОС Перник, Фейсбук страницата на съда, публикации в медиите, пресконференции, организирани от ОС Перник и др.). Гражданските наблюдатели работиха в тясно сътрудничество с IT специалиста на Съда.

5. Резултат от подробно наблюдение

5.1. ПРОЗРАЧНОСТ И ОТЧЕТНОСТ

5.1.1 Резултати по отделните параметри на мерките

- Количествени обобщения (интерпретация на числа)

Окръжен съд Перник

В периода на наблюдението, /месеците август, септември, октомври и ноември/ има много малко цифри, които да показват напредък.

Видимо е, че прогресът е основно по изпълнението на качеството на мерките, предимно свързани с подготовка на информационни събития и срещи с общността, както и доразвиване качеството на уебсайта на ОС Перник. Този въпрос в момента на наблюдението стои актуален пред ръководството, но неговото окончателно решение ще бъде началото на следващата година. Тогава е окончателния срок за изработване на уебсайта. С писмо № 1928 от 14.11.2019 се иска разрешение за пускане на шаблона на новият сайт от ВСС.

По отношение на провеждането на учебните занятия на магистрати с учаща младеж са проведени дванадесет срещи с директори на училища, представители на съдебната власт от граждански наблюдатели.

В момента на наблюдението ръководството на ПОС изработва програмата по теми, време и обхват на училищата. Стремешът е през настоящата учебна година да бъдат обхванати повече училища и респективно обучени повече ученици. Обсъждат се теми и кои магистрати ще вземат участие. През месец октомври наблюдателите направиха срещи с ръководства на училища от Перник и установиха, че има желание за съвместна работа. Конкретно са доразвити и подготвени над 10 теми (уроци) за преподаване на ученици в часовете по гражданско образование.

По отношение на мярката свързана със срещи с кметове на малки населени места гражданските наблюдатели след проведени срещи с кметове и кметски наместници установиха, че такива срещи са повече от необходими. Има отбелязани дванадесет направени срещи. Те спомагат за изграждане на

www.eufunds.bg

партньорски отношения и прозрачност при работата на съда. Още повече ги желаят и двете страни. Поради това след разговори с ръководството на Окръжен съд Перник сроковете за тези срещи ще се определят съобразно конкретната обстановка за всяко населено място, след 01.12.2019 г.

Мярката свързана с журналистически материали в местни и регионални медии, няма отбелязани количествени характеристики. По време на наблюдението установихме причините за това. Те са свързани преди всичко със съвпадане на периода на местни избори. Месеците септември, октомври и от части ноември се провежда подготовка от местните власти за провеждане на избори за кметове и общински съветници.

Това не позволява или утежнява условията представители на съдебната власт да анонсират в медиите своята дейност, защото фокусът е поставен на друго място в този период.

- **Качествен анализ (експертен анализ)**

Окръжен съд Перник

В периода на наблюдение се вижда желанието за подобряване на публичността и отчетността в работата на ОС Перник. Основните усилия на ръководството са насочени към по-активно свързване с различни проекти на партньорски граждански организации (медиация, обучения в средните училища), които да подобрят услугите, предоставяни от съда, и в същото време да позволят по-голям обществен контрол и прозрачност. Работи се по създаване на нов сайт, който да дава нужната информация на гражданите. В него ще има пряка и бърза връзка към сайта на ВСС, за улеснение на потребителите и за по-изчерпателна информация. Предвидена е и информация за съдебни процеси и техните организации в съда. Ръководството на ОКП набляга на добрите взаимоотношения с училищата в града и областта. По време на наблюдението се работеше по уточнението на програмата за провеждане на учебните срещи насочени към учащите се.

По отношение мярката за по- активно разпространение на годишния отчет на съда сред гражданите има натрупване на брой дела и административна информация, която се актуализира редовно на сайта на съда, но самата подготовка на доклада за 2019 г. и неговото разпространение предстои да се осъществява на по-късен етап.

5.1.2 Изводи по отношение на наблюдаваните мерки

Окръжен съд Перник

Гражданското наблюдение на ОСП показва, че в последните години бележи напредък по отношение отчетност и прозрачност в тяхната работа.

На база въведената практика от Висшият съдебен съвет съвместно с Министерство на образованието и науката, чрез успешно реализира образователна програма сред учениците с цел повишаване на тяхната информираност за структурата, функциите и значението на съдебната власт в България и Споразумение за сътрудничество между Висшия съдебен съвет и Министерство на образованието и науката в ОСП се

е установила практика за провеждане на уроци с подрастващите. Ангажирането на органите на съдебната власт и прякото им участие в повишаване правната култура на младите хора, запознаването им с правото и характеристиките на органите в съдебната система е сред основните приоритети на ОСП. Образователната програма през учебната 2018/2019 година, са взели участие органите на съдебната власт в партньорство с ГПЧЕ „Симеон Радев“.

Проведени са обучения за симулиране на съдебен процес в рамките на ОС Перник с участие на ученици, както и посещение на съдебни заседания от ученици с представители от ГПЧЕ „Симеон Радев“ гр. Перник, ПМГ „Христо Смирненски“ гр. Перник.

Темите са: Съдебен процес с предмет противозаконно повреждане на чужда движима вещ – чл. 216, ал. 1 вр. чл. 63, ал. 1 от НК.

Симулация на процедура по медиация, в която демонстрираха креативност и психологически подходи за уеднаквяване на позициите на спорещите страни.

Участие в учебния процес взеха Съдии от Районен и Окръжен съд както и прокурори от Районна и Окръжна прокуратура.

За учебната 2019-2020 тези учебни срещи предстоят. Те трябва да стартират през месец януари 2020, поради забавяне в изготвянето на учебната програма.

Във връзка със превърналата се в традиция ежегодна инициатива „Ден на отворените врати“ в ОСП, който ще се проведе на 28.11.2019 г., бе обявен конкурс за есе на тема “Наркотиците през твоите очи“ за ученици от 8-ми до 12-ти клас на средните училища в област Перник. Текстовете ще се приемат до 24:00 ч. на 21.11.2019 г. Есетата ще бъдат оценени от комисия, съставена от преподавател по литература и магистрати от органите на съдебната власт в град Перник.

Победителите ще бъдат обявени и наградени в 11:00 ч. на 28.11.2019 г. в Зала № 2 от административните ръководители на Окръжен съд – Перник, Районен съд – Перник, Окръжна прокуратура – Перник, Районна прокуратура – Перник и Административен съд – Перник. Предвидени са предметни награди за класираните на първите три места участници.

През наблюдавания период бяха направени срещи с кметове в малките населени места с цел разясняване на спецификата на работата на съда и изграждане на бъдещи партньорски взаимоотношения.

Наблюдава се стремеж да се предоставя повече и по-разнообразна информация, за вида на предоставените услуги от страна на съда, процедури на работа на съдебните органи, какъв е режимът на работа в съдебните канцеларии. Наличието на интернет-страници е видим напредък и спомага за повишаване публичността на работата на съда. Създадената фейсбук страница и поддържането и допринася за постоянният достъпът до информация за работата на съда улеснява гражданите, бизнеса, адвокатите, неправителствения сектор.

5.1.3 Препоръки за практическо прилагане на мерки

Окръжен съд Перник

Конкретните препоръки за да се подобрят резултатите по прилагане на мерките са следните:

Мярка 1 – Учебните програми да бъдат изготвени в летния период, така че със започване на учебната година да могат да се прилагат, а не да има забавяне. Да се разшири обхвата на училищата от гр. Перник и областта с които да се провежда гражданското образование. Нужно е постепенно делегиране на тези допълнителни функции (изнасяне на уроци по гражданско образование от магистрати), като част от професионалните ангажименти на магистратите, като за целта могат да бъдат привлечани и активни ученици, които да поемат водеща роля. Добра практика е, да се изработват кратки

филми, по конкретни проблемни казуси, които съдии да представят пред различни възрастови и териториални общности.

Мярка 2 – Организиране и участие в срещи с кметове в малките населени места с цел разясняване спецификата на работа на съда и подобряване на взаимодействието. Особено важно е това да се случи непосредствено след изборите, за да се установят контактите през следващия четиригодишен мандат.

Нужно е разбиране на смисъла от подобро взаимодействие на ОС Перник с локалните общности, живеещи в малките населени места. Дейности, като приемни на съдии, изнасяне на презентации по актуални проблеми (съвместно с полиция), общи срещи с кметове на малки населени места (по повод годишния отчет на съда, например) биха подобрили ефективността на взаимодействието на съда с местната власт, както и биха повлияли в цялостност за подобряване на чувството за справедливост у гражданите.

Мярка 3 – Включване на ОС Перник към единен портал за електронно правосъдие на ВСС

По мярката за подобро електронно взаимодействие между ПОС и ВСС се полагат системни и устойчиви усилия. С влизане в сила на новият сайт на ОС е необходимо делегиране на ясни задачи и отговорности на служител по ИТ управление и комуникации, който постоянно да работи по целта за по-ефективно въвеждане на е-правосъдие на ниво ОС Перник.

Мярка 4 – Случайното разпределение на делата да се вижда в сайтовете на ОС Перник

По отношение по-голяма прозрачност при случайното разпределение на делата е нужно периодично процедурата (автоматично или ръчно осъществявана) да се демонстрира пред НПО организации или медии, така че съмненията за нейното манипулиране да бъдат разсейвани. Добре е да има и поредица от журналистически материали, които да описват детайли, казуси и трудности, свързани с нейното прилагане. В тази посока е необходима стиковка и с практиките във ВСС, за да се координират съвместни усилия в тази посока.

Мярка 5 – Симулиране на съдебен процес в рамките на ОС Перник с участие на ученици, както и посещение на съдебни заседания от ученици.

Необходимо е подобна практика да се визуализира и чрез изработването на филм да се разпространи. Филма да е свързан със симулация на съдебен процес. Добре е тази дейност да се задълбочи и систематизира. Препоръката е, това да стане чрез разработването на поредица от казуси и роли за симулации на съдебен процес, визиращи основни теми по които съда заседава и се произнася. Тази задача би могла да се делегира на определени магистрати или студенти във факултетите по правни науки и тази дейност е добре да се осъществи в нарочна зала в съда или в помещения на определени училища. Не на последно място и посещенията на заседателни зали от ученици (и под 18 г.) и срещи с магистрати в залите на съда биха подпомогнали младите хора при създаване на чувство за уважение към институцията съд, както и биха формирали желание за професионален избор на професията магистрат.

Мярка 6 – Годишните отчети на ОС Перник да бъде представен на разбираем и достъпен език пред обществеността. По отношение мярката свързана с по-активно и диалогично представяне на годишния отчет на ОС Перник е нужно планиране на по-голям брой дейности и разнопосочен инструментариум за обсъждане на резултатите от работата на магистратите. Освен, чрез пресконференция с журналисти и качване на отчета на сайта на съда е необходимо резултатите да бъдат представени в местните и регионални медии, включително и чрез анализ на информацията седяща зад цифрите. Нужно е на обществеността да бъдат разяснени подобренията в организацията на работа и ново въведените практики, както и да се обърне внимание на ключовите дела и значими проблеми, по които съдиите от ОС са работили и които трябва да бъдат решавани и с участие на други институции.

Мярка 7 – Поредица от журналистически материали в национални, регионални и местни медии, описващи работното ежедневие и житейски ценности на отделни магистрати от ПОС

По мярката свързана с по-активно взаимодействие с местни и регионални медии е нужно да се създаде практика за провеждане на редовни пресконференции, където по интересни и обществено значими дела да се дава информация за влезли в сила съдебни решения или да се обсъждат важни проблеми, свързани с усещането за сигурност и справедливост у гражданите. Участия на магистрати (или говорител на съда) в актуални местни предавания, както и репортажи за ключови решения по дела, биха повишили интереса и в частност доверието към работата на правораздавателните органи по места.

Мярка 8 – Създаване на нова фейсбук страница

По мярката е препоръчително непрекъсната актуализация на фейсбук страницата на ОС Перник. Това би дало възможност за по-бърза и ефективна комуникация с гражданите, както и би могло да се използва за провеждане на различни допитвания, както и за получаване на бърза обратна връзка за качеството на административните услуги на съда. Желателно е тя да има чуждоезикова версия, която да дават възможност на чуждестранни потребители да получават информация за работата на съда. След присъединяването на България към Европейския съюз, връзките между хората и институциите в общността нараснаха неимоверно и става наложително да има версии на английски език. Уместно е да се помисли и за повече езикови варианти на съдебните сайтове.

5.2 АНТИКОРУПЦИОННИ МЕРКИ И НЕЗАВИСИМОСТ

5.2.1. Резултати по отделните параметри на мерките

- Количествени обобщения

Окръжен съд Перник

В рамките на наблюдение по темите „антикорупция“ и „независимост“ гражданското наблюдение е осъществено по всичките предвидени седем мерки. В тези направления са разгледани общо двадесет и девет показателя. По тях наблюдателите са посочили количествени параметри по мерки 9 и 15. Като съответно е отразено запазването на двата етични кодекса – на магистратите и на съдебните служители и са включени двете проведени обучения в периода на наблюдението. Обучени са общо 5 съдии по 6 теми, а броя на участниците в съвместните обучения е 21 бр. За останалите параметри количествена информация не е постъпила и не може да бъде отразена, докато няма практическо изпълнение.

Наблюдението включва и качествени параметри, които допълват визията на чисто количествените измерения.

- Качествен анализ

Окръжен съд Перник

Периодът на наблюдение – четири месеца от 01.08.2019-30.11.2019г. Той се характеризира с пониска интензивност на работата на съда./Съдебна ваканция-месеците август и септември/ В този период няма съществен напредък в рамките на показателите по мярка 15 – обученията на магистрати и съдебни помощници. Обученията се предвиждат на по късен етап от - началото на следващата година. Те са израз на систематични усилия в посока повишаване на професионалните умения и развитие на

капацитета на съда. Информацията за това ще бъде поднесена своевременно и ще отразява пълноценно обхвата и темите на обученията. Обществото ги възприема като важна мярка за засилване на установената независимост на магистратите.

Заслужава да се отбележи като частично изпълнение по мярка 14 поставянето на информация относно подадените декларации на съдиите в ОС Перник по Закона за съдебната власт. Положително изменение в тази посока е и публикуването на декларациите по ЗПКОНПИ на служителите в администрацията на съда. По отношение на немалка част от показателите, свързани с предоставянето на систематизирана информация за този период не е регистриран напредък, макар тяхното осъществяване да не представлява технологично предизвикателства, какъвто е примерът с регистъра на отводите, който съществува, но не е дадена възможност да бъде достъпен за гражданите.

5.2.2. Изводи по отношение на наблюдаваните мерки

Окръжен съд Перник

В разглеждания период, който е относително кратък – четири месеца, значимостта на мерките по темите „антикорупция” и „независимост” е отразена, чрез осигуряването на основа за затвърждаване на независимостта чрез повишаване на професионалната квалификация по пътя на обученията.

С повишаване на квалификацията на служителите и магистратите в ОСП за постигането на изискването за високо европейско ниво на компетентност.

Осемте специални обучения за съдии, които искат да усъвършенстват уменията и познанията си спомогнат за натрупване на опит и знания през целия живот. Това са обучения по различни теми: „Качествено професионално обучение за повишаване ефективността на правосъдието "Медиация и съд в подкрепа на бизнеса: Популяризиране на бързото, честно и ефективно разрешаване на спорове чрез съд. примери за препращане към медиация", "Професията на съдията и етика", "Проблеми в прилагането на производствата по стабилизация и търговска несъстоятелност", "Обучение за обучители", Международно сътрудничество по наказателни дела. Евроджъст. Европейската съдебна мрежа. Европейска заповед за разследване. Европейска заповед за арест.

Магистратите са придобили допълнителна квалификация, което спомага да разбират и осъществяват по-добре специфичната материя по някои видове дела, което е друга позитивна промяна, която гражданското наблюдение отчита. Постигнатият напредък е видим за обществото.

Осъществяването на позитивни промени по другите дейности изисква систематизирането и включването на допълнителна информация на интернет страницата на съда. Сравнително лесно и бързо може да се изпълни мярка 13, поради факта че такъв регистър се води и просто трябва да бъде обявен публично в сайта на ОС Перник.

5.2.3. Препоръки за практическо прилагане на мерките

Окръжен съд Перник

Мярка 9 – Оповестяване на етичните кодекси на сайта на ОС Перник и информирание за начина по който работят.

Кодекс за етично поведение на българските магистрати е приет за да се ограничат отрицателните

последници от т.н. нерегламентирани контакти на магистратите, със среди, които биха могли да влияят на правораздаването в страни от закона. Гражданското наблюдение включи в мониторинга си темата за неговото прилагане и начина, по който съдийското съсловие използва саморегулацията за постигане на по-високи етични стандарти и изкореняване на корупционните схеми и практики. При изготвянето на доклада сме взели в предвид, че към момента няма постъпили сигнали за нередности и нарушаване на етичното поведение и наличие на конфликти на интереси на съдии, прокурори и съдебни заседатели. Докладите от гражданското наблюдение сочат, че етичните кодекси на магистратите и съдебните служители са публично достъпни. Това е начин, по който увереността в наличието и приложимостта на антикорупционните мерки се затвърждава в обществото.

Марка 10 – Публикуване на сайта на ОС Перник на дисциплинарните производства и решенията по тях от страна на ВСС и оповестяването им

Изпълнението на тази мярка е посочено като постигнато от гражданските наблюдатели. Удачно би било да се поддържа актуална информация за наличието или отсъствието на дисциплинарни производства. Отсъствието на производства от такова естество по отношение на Пернишкия окръжен съд през периода на гражданското наблюдение следва да бъде използвано в комуникацията на обществения образ на съда.

Марка 11 – Създаване на електронна форма за подаване на сигнали за корупция и конфликт на интереси на интернет страниците на съдилищата

При осъществяването на наблюдение, гражданските наблюдатели са разпознали формата за „мнения“ и „предложения“ като такава, през която да постъпват и сигнали за конфликт на интереси и корупция. Тя се намира на ясно и видимо място.

Марка 12 – Разясняване на правилата и процедурите за обработка на сигнали и жалби за корупция и дисциплинарни производства, които да са публикувани на електронната страница на ОС Перник

Процедурите за обработка на сигнали и жалби за корупция и дисциплинарни производства на магистратите са оценени като видими и разбираеми от гражданските наблюдатели. Тази своя констатация те правят на база на бързите връзки от сайта на ОСП, намираща се в секция „вътрешни правила“.

Марка 13 – Създаване на публичен регистър на отводите по делата с мотивите по тях, който да бъде видим през интернет страниците на ОС Перник.

Изпълнението на тази мярка в рамките на периода на наблюдение е отбелязана само, че в Окръжен съд – Перник се води електронен регистър на отводите, но на интернет страницата на съда не се публикува информация. Съгласно ЗСВ това е ангажимент на ВСС. В момента ИВСС в партньорство с ВСС разработват софтуер, с който да се обобщава информацията за отводите от всички съдилища в Р България. Вероятно нейното изпълнение е предстоящо.

Марка 14 – Представяне на информацията за интереси и имущество на интернет страницата на ОС Перник. То е намерило израз, чрез сайта на ИВСС, където са поставени декларациите на съдебните служители по ЗПКОНПИ. По същество това е публичен регистър. Добър вариант би било или публикуването на самите декларации, които са файлове лесно достъпни в интернет или поне посочване на конкретна връзка със сайта на Инспектората към ВСС където могат да бъдат видени през

сайта на ОС Перник.

Мярка 15 – Общо обучение на съдии и прокурори с цел уеднаквяване на съдебната практика

В четиримесечния период, в който се осъществяваше тази част от гражданското наблюдение, са проведени обучения. Обученията обхващат, както магистрати, така и съдебни помощници. Те следва да се разглеждат като положителни стъпки по изпълнение на тази мярка.

Като цяло препоръките, които могат да се дадат и да продължат да се спазват стриктно са: съдии, съдебни заседатели и служители да не могат да работят в един съд, ако имат родствени отношения помежду си; Същото да се отнася и за тези които живеят в съжителство, свързани са с бизнес отношения или имат други зависимости; Да не работят в един съдебен окръг съпрузи и роднини по права линия, по съребрена линия до четвърта степен или по сватовство до трета степен, хора във фактическо съжителство, свързани лица, икономически или други обвързващи отношения; Да не се избират съдебни заседатели, които са в роднински връзки със съдиите и други магистрати, които работят в същия съдебен район; Съдебните заседатели да не съвместяват дейността си с други длъжности в държавни и местни организации, които могат да породят конфликт на интереси.

5.3 ДОСТЪП НА УЯЗВИМИ ГРУПИ ДО ПРАВОСЪДИЕ

5.3.1. Резултати по отделните параметри на мерките

- Количествени обобщения

Окръжен съд Перник

През наблюдавания периода ОСП приема и утвърждава правила със заповед №459/18.10.2019 г. на Председателя на Пернишкия окръжен съд. Те са разработени съгласно изискванията на Българското законодателство за работа с хора с увреждания. Свързани са с предоставяне на съдебни услуги на хора с увреждания, което касае Мярка 16.

По мярка 17 „Достъпът до правна помощ по ЗПП“ – Няма механизъм за ограничаване на делата, касаещи хора от уязвимите групи. Не се води регистър за хора с увреждания, за да не им се нарушават правата.

По мярка 19 „Дела с участието на уязвими групи граждани“ - За отчетния период няма информация за броя на делата с участие на хора от уязвимите групи. Според съда, деловодната система е унифицирана за всички съдилища и няма възможност да отчита дела по критерий „хора от уязвими групи, като страни в процеса“, както и няма механизъм, по който да се отчитат делата с участие на уязвими групи граждани, по които са ползвани тълковници или преводачи. През месеците на наблюдение не е имало дело с участие на представители от уязвими групи.

- Качествен анализ

Окръжен съд Перник

Мярка 16 „Разпространение на информация за достъпа до правосъдие на уязвими групи (лица с двигателни, ментални и др. вид увреждания; социално слаби лица ; неграмотни лица; лица, чийто майчин език не е български и др.)“

За всички услуги, които Окръжен съд Перник има разписани правила. Една част от тези правила са за предоставяне на съдебни услуги на хора с увреждания. Те ще бъдат публикувани на новия сайта съда, които трябва да влезе в употреба до края на 2019г. Там е предвидено да има улеснения за хората с намалено зрение.

Съгласно Правилата, повечето от отговорностите по прилагането им са насочени към съдебните служители. Те трябва да обслужват с уважение хората с увреждания; да преминат курс по жестомимичен превод (при финансова възможност на съда) и да се запознаят със специфичните начини на общуване с хора с увреждания. Обучените служители трябва да запознаят колегите си, а в съдебно заседание с участието на глухи или неми хора, трябва да се назначава тълковник за осигуряване на пълноценно участие на лице с увреждания, съгласно чл.4, ал.3 от ГПК.

В процедурата е посочено, че на новата интернет страницата ще бъде въведена звукова версия за предоставяните от съда услуги. На този етап това все още не се е случило.

Съдът разполага с каса за заплащане на такси, не само към съда, а и към други институции, които са на достъпно място. Това е улеснение за гражданите, включително и за хората от уязвимите групи, участници в процеса. Спестява време и усилия за придвижване. Всички документи са и в електронен вариант и могат да бъдат подавани електронно.

По време на гражданското наблюдение е констатирано, че достъпа на трудно подвижни лица в сградата на съдебната палата е осигурен чрез изградена на главния вход рампа, като са спазени стандартите за този тип съоръжения. Има монтиран асансьор, който спомага влизането до зала на лица с двигателни увреждания. Наблюдението показва, че е осигурен достъп на хората с увреждания до съдебната зала. За улеснение на хората с увреждания, от Окръжен съд - Перник са решили делата, по които страна е човек с увреждане да се провеждат на първия етаж. Това, според гражданските наблюдатели, е много по-щадящо достойнството и самочувствието на хората с увреждания.

По данни на съда, служителите са обучени да указват необходимата помощ на неграмотни лица, които няма как да се ориентират по друг начин.

През наблюдавания период гражданските наблюдатели не отчитат да има информационни материали, като диплянки, брошури, флаери, които да са насочени към лица в неравносложно положение. За периода няма срещи с лица от уязвими групи и др. информационни събития, насочени към тази целева група.

През месец Януари 2020 Окръжен съд Перник планира да организира среща с представители на организации на хора с увреждания, социални услуги и НПО, които работят с уязвими групи, с цел достигане на информацията за достъп до правосъдие до широк кръг от тези групи.

Мярка 17 „Достъпът до правна помощ по ЗПП“

Гражданските наблюдатели отбелязват, че има информация за възможностите за ползване на правна помощ по ЗПП на сайта на съда.

До протоколи от съдебни заседания по делата гражданските наблюдатели нямат достъп, освен ако не са страна по съответното дело. Ограничението се налага от разпоредбите на Общия регламент за защита на личните данни ЕС 2016/679 на ЕП и на Съвета на Европа от 27.04.2016 г., влязъл в сила в Република България от 25.05.2018 год., както и Правилника за администрацията на съдилищата .

Според ОС Перник, основанието за назначаване на съдебен защитник може да възникне във всеки един момент, включително и в рамките на самото заседание и поради тази причина не може да се предостави предварителна коректна информация, дали по дадено дело ще се прилага ЗПП.

По отношение на информирането на страните по делото за възможността да ползват правна помощ се отчита, че това се прави от съдията, който задава въпроси - „Имате ли адвокат?, Искате ли адвокат?, Сам ли ще се защитавате?“ и разяснява правата за защита. Това отнема повече време на съдията, защото правната информация се представя в разговорен стил.

Според гражданските наблюдатели, гражданите биха получавали повече информация за възможностите за правна помощ и информация за дейността на ОС Перник, ако съдът поддържа актуална страницата си в социалните мрежи.

За периода няма отчетени медийни публикации, срещи с лица от уязвими групи и др. информационни събития, насочени към тази целева група по отношение на достъпът до правна помощ.

Мярка 18 „Адаптиране на сайта на Съда за ползване от лица със зрителни затруднения“.

Сайтът на ОС Перник не е адаптиран за ползване от лица със зрителни затруднения. Работи се по интерфейса на новият сайт, който трябва да влезе в действие до края на 2019г. Там е предвидено звуково представяне на информацията за да е достъпна за хората със зрителни проблеми. Освен това ще има възможност за регулиране на големината на шрифта и цветовото оформление за хората с увреждания.

Мярка 19 „Дела с участието на уязвими групи граждани групи (хора с увреждания и лица, нуждаещи се от помощ по ЗПП)“

През отчетния период няма нито едно дело с участие на граждани от уязвими групи (хора с увреждания и лица, нуждаещи се от помощ по ЗПП).

От информацията за делата, публикувана на сайта на съда, не е видно в кои дела има участие на хора от уязвимите групи. Причина за това може да са вътрешните правила за организацията на публикуването на съдебните актове, според които на обезличаване подлежат и всички други лични данни на участниците в производството, свързани с тяхната етническа, расова, религиозна принадлежност, както и данните за физическа, физиологична, генетична, психическа, психологическа, икономическа, културна, социална и друга идентичност.

5.3.2. Изводи по отношение на наблюдаваните мерки

Окръжен съд Перник

Окръжен съд Перник има добра база, на която стъпва при усъвършенстване на процедурите и мерките за осигуряване на достъп до правосъдие на уязвими групи граждани. Изградена е необходимата инфраструктура за лица с двигателни проблеми. Тя включва рампа за достъп до сградата и асансьорна уредба, която позволява придвижването им вътре в сградата. Вътре в сградата има монтирана звукова уредба, която подсеца за започване на съдебното заседание и др. На партерния етаж има изградено гише - каса, където могат да се заплащат всички видове такси за улеснение на хората с двигателни проблеми. Служителите са обучени, как да помагат на хората с намалена грамотност и да ги упътват до службите, чрез които да си решават проблемите.

През м. септември са разработени правила за хора с увреждания, а през октомври те влизат в сила. Утвърдени със заповед №459/18.10.2019 г. на Председателя на Пернишкия окръжен съд, правилата са разработени съгласно изискванията на Българското законодателство за работа с хора с увреждания. Те са свързани с предоставяне на съдебни услуги на хора с увреждания, лица, чийто майчин език не е български и др. Целеви групи-хора с увреждания, които са сред основните цели на Закона за хора с увреждания. По смисъла на този закон /Допълнителни разпоредби § 1/ „Хора с увреждания“ са лица с физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с обкръжаващата ги среда би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществения живот. "Хора с трайни увреждания" са лица с трайна физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с обкръжаващата ги среда би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществения живот, и на които медицинската експертиза е установила вид и степен на увреждане 50 и над 50 на сто.

Мерките, които регламентира процедурата са:

- Предоставяне на информация на хора с увреждания.
- Предоставяне на услуги на хора с увреждания.
- Създаване на достъпна архитектурна среда за хора с увреждания.
- Осигуряване на лесен достъп на хора с увреждания до съдебните канцеларии и зали.

Определено е как се събира обратна връзка и се прави оценка на процедурата:

Съдебните служители на Окръжен съд - Перник, обслужват с подходящото внимание и с уважение хората с увреждания, като се съобразяват с вида на уврежданията. Съдебните служители на Окръжен съд - Перник, при финансова или друга възможност от страна на съда, да преминават обучение за запознаване със специфичните начини на общуване с хора с увреден слух и зрение и на елементарно ниво на жестомимичен превод, за да бъдат подготвени да обслужват хора със слухови увреждания. В случай на отсъствие на обучен служител, за обслужването на хора с увреждания ще бъде ангажиран друг обучен служител. Преминалите обучение съдебни служители ще запознаят останалите си колеги със специфичните начини на общуване с хора с увреден слух и зрение. Съдебните служители на Окръжен съд - Перник, имат задължението да прочетат и помогнат при попълване на документи на хора със зрителни увреждания. При участие на глухи или неми в съдебни заседания, съдията докладчик по делото назначава тълковник за осигуряване на пълноценно участие на лице с увреждания съгласно чл.4, ал.3 от ГПК. Окръжен съд - Перник взаимодейства с неправителствени организации на хора с увреждания на територията на град Перник, като търси тяхното мнение за работата и за условията за достъп до съда. Кани представители на неправителствени организации на хора с увреждания да участват в събития, организирани от съда като срещи по конкретни проблеми, Открити дни, обществени обсъждания и други. Предоставя информация за работата на съда или по законодателни теми, поискана от организации на хора с увреждания. При покана от организация на хора с увреждания съдия от Окръжен съд - Перник, участва в срещи в техни клубове.

Положени са усилия тази информация да се разпространи до максимално повече хора.

Съществуват добри практики по отношение на достъпа до правосъдие на уязвими групи и е добре те да бъдат систематизирани и анализирани, за да се направят изводи, кои мерки са добри и работят и кои следва да се усъвършенстват.

Много е добре планираното разработване и разпространение на информационни материали, насочени специално към групи хора в неравностойно положение и техният достъп до правосъдие. Това предстои да се реализира през 2020г.

В контактите си с партньорската организация, по проект: „Електронна платформа за активен диалог, граждански мониторинг и обществена подкрепа на реформата в съдебната система“, финансиран по договор № BG05SFOP001-3.003-0080-C01/18.02.2019г., съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, която реализира дейността по проекта, експертите и гражданските наблюдатели и Окръжен съд -Перник показва откритост и желание за сътрудничество за подобряване на достъпа до правосъдие на уязвими групи граждани.

5.3.3. Препоръки за практическо прилагане на мерките

Окръжен съд Перник

Мярка 16 „Разпространение на информация за достъпа до правосъдие на уязвими групи (лица с двигателни, ментални и др. вид увреждания; социално слаби лица; неграмотни лица; лица, чийто майчин език не е български и др.)“:

Да се анализира събраната информация от обратна връзка от уязвими групи граждани, относно достъпа до правосъдие – кое от направеното до момента работи и кое и как има нужда да бъде подобро.

Като напредък се отбелязва започнатото сътрудничество с организации на хора с увреждания, социални услуги и НПО, които работят с уязвими групи, чрез които информацията за достъпа до правосъдие ще може да достигне до максимално широк кръг лица в неравностойно положение;

Мярка 17 „Достъпът до правна помощ по ЗПП“:

Препоръчително е основната информация, която касае достъпа до правна помощ да бъде публикувана на сайта на Окръжен съд Перник.

Като напредък се отбелязва планираното разработване на информационни материали, насочени към уязвими групи, относно възможността за ползване на правна помощ, както и търсенето на сътрудничество с организации на хора с увреждания, социални услуги и НПО, които работят с уязвими групи, за разпространението на тези информационни материали.

Мярка 18 „Адаптиране на сайта на Съда за ползване от лица със зрителни затруднения“:

Като напредък се отбелязва разработването на нов сайта на ОС Перник за незрящи хора, като текстовата информация бъде синтезирана в говор.

Мярка 19 „Дела с участието на уязвими групи граждани (хора с увреждания и лица, нуждаещи се помощ по ЗПП)“:

Необходимо е събирането на повече информация, включително наблюдение и обратна връзка от

граждани по отношение на дела с участието на уязвими групи граждани (хора с увреждания и лица, нуждаещи се от помощ по ЗПП), за да могат да се анализират условията, в които се провеждат заседанията - достъп до залата, използване на специални технически средства (като асансьор и платформа), условия в залата, акустика, видимост и др.; дали и по какъв начин съдебното заседание е съобразено с непривилегированото положение на представителите на уязвими групи (например преместване на залата, изнесено заседание и др.); дали и какви специфични техники и подходи се използват към представителите на уязвими групи (например жестомимичен превод, тълковник, преводач и др.).

6. Заключение

Докладът е в резултат на граждански мониторинг на ОСП, проведен в периода август 2019 – ноември 2019 година. Партньорската организация Фондация Отворена врата в изпълнение на Дейност 3 по проект: „Електронна платформа за активен диалог, граждански мониторинг и обществена подкрепа на реформата в съдебната система“, финансиран по договор № BG05SFOP001-3.003-0080-C01/18.02.2019г., съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд изработи доклад за гражданско наблюдение на съда в рамките на проекта.

Целта на Доклада е да даде ясна визия за работата на съда по трите направления:

- Отчетност и прозрачност
- Антикорупция и независимост
- Достъп на уязвимите групи до правосъдие

Докладът отчита по кои теми и подтеми е постигнат напредък, къде продължава да няма промяна и кои са причините да има отстъпление от постигнати, но изоставени в последствие практики.

Целта на гражданското наблюдение е да проследи дейността на съда в ключови области, свързани с реформата на съдебната система в посока прозрачност и откритост към гражданите, както и прилагането на мерки, които да ограничат и предотвратят корупцията. Предмет на проучването бяха и закони, прилагани в случаите, когато правосъдието е свързано с хора от уязвимите групи. Гражданските наблюдатели извършиха проучване на практиките при прилагане Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и Кодекса на етично поведение на българските магистрати.

Специален фокус на мониторинга бе прилагането на отчетност и прозрачност, чрез различните предвидени мерки на наблюдението.

За да се отчете напредъкът в работата на съда с уязвими групи хора, бяха проучени условията, свързани с достъпността на архитектурната среда на съдебната палата, условията за работа и престой в съдебните зали. Специално внимание е обърнато на практиките, чрез които съдът извършва услуги, събира такси и информира гражданите за техните права. Извършен е анализ на интернет-страницата на съд по отношение на достъпност и съдържание.

Изложените в Доклада тези и обобщения нямат претенцията да правят оценка на съдебната система като цяло, нито дори на Пернишки окръжен съд. Те трябва да се възприемат като моментна ситуация на обществените виждания. Негативните практики, на които е отделено място в доклада на наблюдението, не бива да се схващат като самоцелна критика. Положителните примери, отразени в доклада със същата добросъвестност, с която са отправени и критиките, могат да помогнат на правораздавателната система да се усъвършенства, като възприеме иновативния подход и приложи добрите практики, реализирани от съдилищата ни.